

'Yükselen' ekonomiler...

2006-10-10 16:26:01

Ekonomi ile ilgili akademisyenlerin eserlerine baktığımızda Gelişmekte Olan Ülkeler (GOÜ)'e ilişkin olarak genellikle umut veren bir tablo çizilmediğini görüyorum. Sokaktaki insanlar da, yazılanlardan mı etkileniyor yoksa sloganların peşinden mi gidiyorlar bilinmez, fakir ülkelerin gelecekleri konusunda pek umutlu değiller. Çoğu kişi zengin batı ülkelerinin GOÜ'lerin refahlarının artmasını engellediğini, fakir ülkelerin asla gün yüzü göremeyeceğini düşünüyor. Ekonomi politikaları da bu anlayışa göre şekillendiriliyor.

The Economist dergisinin son raporu ise GOÜ'lerin performansına ilişkin bildiklerimizle ya da önyargılarımızla çelişen bulgular ortaya koyuyor. Rapora göre GOÜ son zamanlarda çok iyi bir performans sergiliyor. Geçen yıl GOÜ satın alma gücüne göre dünya Gayri Safi Yurtiçi Hasılası'(GSYİH)nın yarıdan fazlasını üretmişler, dünya ihracatı içindeki payları 1970'te % 20 iken % 43'e çıkmış, dünyada kullanılan enerjinin yarıdan fazlasını tüketmişler. Geçtiğimiz 5 yıldaki petrol talebi artışının % 80'i GOÜ'den kaynaklanıyor ve dünya döviz rezervlerinin % 70'ini ellerinde tutuyorlar. Özetle, dünya artık sadece zenginlerin borusunun öttüğü bir dünya değil.

Son birkaç on yılda GOÜ'ler zengin ülkelere göre daha iyi bir büyüme performansı sergiliyorlar ve iki grup arasındaki performans farkı açılıyor. Geçtiğimiz 5 yıl içinde zengin ülkeler ortalama yüzde 2.3 büyürken, GOÜ'ler % 7 büyümüşler. Bunun en önemli nedenlerinden biri GOÜ'lerin giderek artan oranda dünya ticaretine entegre olmaları. Sadece Çin'in dünya ticaretindeki payının 7 yıl öncesine göre 2.5 kat artarak, önümüzdeki yıl % 10'a ulaşması bekleniyor. Çin'e göre geç kalmış olsa da giderek daha fazla dışa açılan diğer dev Hindistan'ın yakın gelecekte benzer bir paya ulaşacağını düşünmek yanlış olmaz.

İnternet teknolojisindeki gelişmeler de özellikle hizmetler sektöründe GOÜ'in önünü açtı. Enformasyon teknolojisindeki gelişmelerle imalat sanayiine göre uluslararası rekabete daha kapalı olan hizmet sektörü de uluslararası rekabete açıldı. Artık bir ABD şirketinin muhasebesinin Filipinler'de tutulması mümkün. Açılan fırsat kapısından başta Hindistan olmak üzere birçok GOÜ gelişmiş ülke pazarlarına girmeyi başardılar.

GOÜ'in ihracatı arttıkça bu ülke vatandaşları ellerine geçen para ile zengin ülkelere ithalat yapmaya başladılar. Orta sınıflar geliştikçe GOÜ giderek daha fazla dikkate alınan pazarlar haline gelmeye başladılar. Önümüzdeki on yıl içinde temel malların ötesinde tüketim yapma gücüne sahip 1 milyar kişinin dünya pazarına gireceği tahmin edilmekte. Bugün ABD, Japonya ve Euro bölgesinin toplam ihracatının yarıdan fazlası daha fakir ülkelere gitmekte. Yani, GOÜ performansı zengin ülkeleri de olumlu yönde etkiledi.

Bir başka olumlu etki tüketim mallarının fiyatlarını azalması şeklinde karşımıza çıkmakta. Özellikle Çin, Hindistan ve eski Sovyet Cumhuriyetleri dünya ekonomisine entegre olunca global emek gücü ikiye katlandı. Üretim katlanarak arttı, fiyatlar düştü. Artık hem zengin ülkeler, hem diğerleri daha ucuza televizyon, buzdolabı, otomobil vs. tüketiyorlar.

Global ekonomik düzenin yeni yapılanması geleneksel ekonomik modellere dayanarak yapılan tahminleri de boşa çıkarıyor. Rekor cari işlemler açığına rağmen Amerikan Doları hala nispeten güçlü kalabiliyor. Hızlı büyüme ve hükümetlerin yüksek düzeyde borçlanmalarına

rağmen faizler hâlâ düşük seyredebiliyor. Petrol fiyatlarının 2002 den bu yana üçe katlanmasına ve hızlı büyümeye rağmen enflasyon hala düşük seviyelerde kalabiliyor. Bu gelişmeleri dikkate alarak GOÜ'lerdeki politika yapıcılar ekonomi politikalarını artık yaşanan gelişmeleri doğru bir biçimde değerlendiren görüşlere göre şekillendirmeliler. Çünkü globalleşen dünya fakirlerin refahını arttırıyor ve bizi ekonomi hakkındaki bildiklerimizi ve önyargılarımızı sorgulamaya gözden geçirmeye zorluyor.

Ticaret, 10 Ekim 2006